

УДК 394.21:130.2

Олександр Кухаренко**КУЛЬТ РОДИЮЧОСТІ ЯК ОСНОВА ВЕСНЯНОЇ
КАЛЕНДАРНОЇ ОБРЯДОВОСТІ**

На Масляному тижні проводився обряд, який полягав у тому, що заміжні жінки, зібравшись у корчмі, сповивали принесене поліно й святкували народження колодки. Такі дієства з уживанням спиртних напоїв і виконанням сороміцьких пісень тривали протягом тижня. Це був прояв антигромадської поведінки, що свідчив про давність обряду, який міг сягати матрилінійного суспільства, де законодавцями громадських дійств були саме жінки. Можна припустити, що Колодій – це одне з імен такого бога, як Ярило. Оскільки колодка символізувала фалос, то мала сприйматися як ерегований статевий член, що належав тому ж таки божеству. Основним його завданням напередодні весняного воскресіння природи було запліднення землі.

Уважалося, що напередодні Великодня земля розкривається, щоб прийняти заплідника – свято, яке з прийняттям християнства стало Воскресінням Спасителя, у давніх віруваннях знаменувало саме процес зачаття. Свідчення цього збереглися в землеробському світогляді. Це справді великий день, але не з точки зору тривалості, а завдяки значення для всього землеробського сезону.

Святом, що символізувало перехід від весни до літа, вважали Трійцю й саме обряд, що називався «похорон Ярила чи Кострубонька». Небіжчика зображала лялька неймовірних розмірів статевим членом. Сам обряд, що відображав елементи культу родючості, становив радше карикатуру на похорон із оплакуванням, похованням і певними фривольностями. У цей час місія запліднення завершена й послуги заплідника більше не потрібні. Фалос, позбувшись ерекції, знову перетворюється на звичайний статевий орган, тобто, говорячи образно, помирає й має бути похованим.

Таким чином, Колодій і Кострубонько – одне й те саме поняття, а відмінність полягає лише в тому, що перший перебуває за крок до того, щоб перетворитися на фалос і запліднити землю, а другий уже виконав цю місію й більше не відповідає божественному призначенню.